

SEMINÁŘ ETNOLOGICKÉHO ÚSTAVU AV ČR

5. 9. 2022

Lucie Uhlíková: Svůj je svůj, cizí je cizí. Tzv. fenomén cizosti na příkladu obrazu žida v lidové písni českých zemí

Abstrakt: Kulturní stereotypy se podílejí na formování a udržování kulturní identity, jinými slovy jsou to představy, které mají lidé sami o sobě a o příslušnicích odlišných skupin. Ti „druzí“ mohou být příslušníci jiného etnika či náboženství, etnografické skupiny, sousední vesnice (ale třeba i jen některé části obce) či jiné sociální vrstvy. Jejich obraz ve folkloru představuje poměrně složitý komplex obecných představ, nejrůznějších ideologických názorů, hodnotících postojů a historických zkušeností. Specifické atributy, které v souvislosti s reflexí „druhých“ nacházíme ve folklorních textech, souvisejí s tzv. *fenomémem cizosti*. Jde o antropologickou konstantu – lidsky univerzální, obecnou a jen málo proměnlivou strukturu obrazu „cizího“, který vychází z modelu protikladu „svůj“ a „cizí“. Projevuje se v binárních opozicích, např. čistý – špinavý, černý – bílý, hezký – ošklivý, morální – nemorální, sexuálně normální – sexuálně potentnější, hloupý – chytrý, normální – nadpřirozený. Obraz „cizího“ je ve folkloru českých zemí nejvíce spojen s reflexí židovské minority. Zobrazování jednotlivců či sociálních skupin vnímaných jako „cizích“ je velmi často negativní. V případě obrazu žida v lidové písni českých zemí je tento aspekt ještě podtržen motivy posměchu a trestu.

Diskusant: doc. PhDr. Petra Košťálová, Ph.D.

pondělí 5. 9. 2022, 14.00

zasedací místnost Etnologického ústavu AV ČR, v. v. i.

Na Florenci 3, Praha 1

5. patro

ONLINE MS Teams, odkaz pro připojení zde: [Seminář EÚ 5. 9. 2022](#)

Etnologický ústav
Akademie věd ČR